

Tillæg og Rettelser.

Som Bidragydere til denne Rubrik nævnes med Paaskjønnelse og Tak: d'Hrr. Bibliotheks Assistent Bricka, Direktør Delgobe i Bamble, Arkivfuldmægtig Huitfeldt, Arkivar Dr. O. Nielsen, Assistent Thiset og Cand. Wad.

S. 5, L. 12 f. o. Skrifteprotokollerne, læs Skifteprotokollerne.

S. 85, Note 1. pg. 610, læs 616. Tillige bør her bemærkes, at Formodningen i Texten om, at de 2 ældste af Nicolai Windz's Børn døde som ugifte, om end tilsyneladende vel hjemlet af det citerede Sted, dog ikke holder Stik. Af Indskriften paa Generalmajor Hans Friderik Windz's Kiste, som meddeles i Adresse Contoirets Efterretninger 1765 No 54, ses nemlig, at han var født paa Sandagergaard 1702 ¹²/₇, af Forældrene, Cancelliraad Nicolai Windz og Frue Marg. Cath. Hoppe. Han blev Fændrik 1718, Capitain 1724 ²⁷/₁₁ og avancerede sluttelig 1755 ¹⁹/₆ til Generalmajor. 1764 ¹/₆ blev han Ridder af Danebrog og døde 1765 ³/₄ paa Brobygaard i Fyn, som han havde tilgiftet sig Aaret iforvejen, og begravedes i Sønder Broby Kirke. Han var 4 Gange gift: 1. 1731 m. Isabella Christiane Stockfleth fra Brahesholm, som døde 1735 i sin anden Barselseng, 2. m. Anna Cath. Charisius fra Constantinsborg, som døde 1743 i sin første Barselseng, 3. 1746 m. Valentina Dorothea Blücher, Enke efter Generalmajor Lottig og død 1760, og 4. 1764 ²⁴/₃ m. Christiana Sophia Ernst, Enke efter Cancelliraad Marcus Fogh til Brobygaard. Ved sin Død efterlod han ingen Børn (tildels Arkivopl.).

Hans Enke er nævnet her foran S. 285 og ægtede 1769 ²⁷/₇ Oberst Albrecht Christoffer Schaffalitzsky (sml. Danske Herregaarde IV Arreskov Sp. 6). I Febr. 1771 blev han anden Gang Enkemand og ægtede paany 1773 Landsdommer Erik Holstens Enke Birthe Christine Juel Reedtz. 1783 blev han den første Greve Schaffalitzsky de Muccadell.

(S. 37) Øverst t. V. paa Luxdorph Stamtavlen tilføjes: Til Side 37.

S. 49, L. 6 f. n. tout le bon, læs: tout de bon.

S. 53, L. 11 f. n. Danneborgsordenen, l. Dannebrogordenen.

S. 81. Ved et ret mærkeligt Sammentræf er det nylig bleven godtgjort, hvilken Slægt Lambert Jensen tilhører. I de Oplysninger, som Overlærer Kinck i Saml. til Jydsk Hist. VIII har meddelt om Familien Trellund i Ribe. forekommer der nemlig S. 49—51 en Jens Trellund, for hvem det gik tilbage og hvis Børn flyttede til Nyborg. Og ved Sammenstilling af de saaledes meddelte Oplysninger med Lambert Jensens Optegnelser ses det, at han var en Søn af denne samme Jens Trellund. (O. Nielsen.)

S. 83, L. 1 f. n. Lemke, læs Leroke.

S. 114, Note 1 rettes til: I Bramsnes Sogn (Annex til Findaas), S. Bergenhus Amt.

- S. 119, Linierne 7—9 fra »Logement« til »udi No 5« bortfalde (og dermed en anden Trykfejl i L. 8: 17 for 7).
- S. 124, Note 1, L. 3. 1559, læs 1549.
- S. 124, Note 4. Søren Johansen boede i Hundsløv (Kjølstrup Sogn, Bjerge Herred, Fyn), døde 1563 ²⁸/₁₀ og ligger begravet i Kjølstrup Kirke. Hans Vaaben findes i Adels Lexicon under Navnet Lennow. (Thiset.)
- S. 125, Note 6, L. 2. 1575, læs 1565.
- S. 128, Note 6, L. 2. Andersdatter, læs Kjeldsdatter.
- S. 130, Note 3, L. 2. Thorgudsen, læs Thorgilsen (Thrusen).
- S. 139, L. 10 f. n. Denē, læs Denne.
- S. 140, L. 3 f. o. Sønēr, læs Sønner.
- S. 151, L. 19 f. o. Auene, læs Auere.
- S. 160, Note 1, L. 3. S. 94², læs S. 94³).
- S. 226, L. 9 f. n. En, læs Er.
- S. 227, L. 7 og 6 f. n.: Ved et af sine første Ægteskaber, læs: Ved det sidste af sine Ægteskaber. (Huitfeldt.)
- S. 234, L. 6 f. n. Ordene: »formodentlig den samme, som 1704 kaldes Cancelliraad« udgaa. (Huitfeldt.)
- S. 248, Note 1. Ordenen mellem Jens Bjelkes Sønner angives i forskjellige Slægtbøger (f. Ex. Thotts Mscr. Saml. No 1879. 4. S. 337, No 1877. 4. fol. 278, No 1080 Fol.) saaledes: 1. Ove, 2. Henrik, 3. Christian, 4. Eiler, † ung, 5. Eiler Erik, † ung, 6. Jørgen, 7. Herman, † udenlands, 8. Corfits, † liden. Sandsynligvis falder altsaa Eiler Bjelkes Fødselsaar lidt tidligere end ovenfor angivet. (Huitfeldt.)
- S. 258, L. 9 f. o. Nogle Bemærkninger om Familien Vognsen. Til Trods for det syttende og attende Aarhundredes Genealogers flittige Arbejde er desværre vor Kundskab til de ældre danske Adelsætters Genealogie yderst mangelfuld. Selv de store, anseete Slægters Stamtavler ere ufuldstændige, og for Smaaadelens Vedkommende stiller Forholdet sig naturligviis endnu ugunstigere. Det er derfor intet Under, at man gjennem hele det sextende Aarhundrede træffer mangfoldige »gode« Mænd, hvis Herkomst er ganske ubekjendt. En saadan god Mand er netop den her foran fremdragne Erik Geertsen, hvem man forgjæves vil eftersøge paa Stamtavlerne.
- Hr. Huitfeldt har af Vaabnens Lighed sluttet sig til, at nævnte Erik Geertsen mulig kunde være af Slægten Vadsbyrd. Ganske vist burde et Vaabenmærke være en ufeilbarlig Rettesnor for Heraldikeren og Genealogen, men af og til har sikkert Steenhuggeres og Graveurernes Ufærdighed spillet dem slemme Puds, og Figurerne paa Erik Geertsens Gravplade ere neppe andet end vedkommende Graveurs feilagtige Opfattelse af de tre Menneskehoveder i det maaskee noget utydelige Signet eller i den Tegning, som blev ham givet at arbejde efter. Erik Geertsen horte nemlig til den Slægt Vognsen, hvis Vaabenmærke var tre Menneskehoveder (see

Adels Lex. II p. 358 4), men Kundskab herom naaes kun ad en lang Omvei.

Af det af Hr. Huitfeldt ovenfor Citerede fremgaaer det, at Erik Geertsen havde en Broder Thomas Geertsen. Hvem var nu deres Fader? Sandsynligviis enten en Geert Eriksen eller en Geert Thomsen. En »Geert thames« nævnes i en Rusttjenesteliste af 1556 over den vendssyselske Adel (Danske Saml. 391⁴⁰ i Geh. Ark.) og ansættes der i Fællesskab med Mogens Juel til Knivholt til to Skytter. Det er ganske vist alt, hvad der er fundet om denne Mand, men det viser da ogsaa, at han var ligesaa fattig paa Jordegods som paa Berømmelse. 1568 var han død, thi i Præsteindberetningerne af dette Aar (see D. H. Wulff: Statist. Bidrag til Vendelbo Stifts Hist. p. 223) ere hans Børn opførte som Eiere af en Gaard i Vesterbrøderslev. Denne Gaard har nok været en Deel af Geert Thomsens Fædrenavn om ikke den hele, thi en anden Gaard i samme By tilhørte Arvingerne efter Anders Thomsen til Steensbæk, som altsaa sikkert har været Geerts Broder, og han er heldigviis en lille Smule mere bekendt. 1557 skrev han sig til Mosebjerregaard og udstedte da tilligemed Jens Hansen til Steensbæk og Las Offesen i Lykkegaard et Vidne af Hornsherredsting (Geh. Ark., Top. Saml., Horns Herred), i hvilket Herred saavel Steensbæk som Mosebjerg og Lykkegaard ere beliggende. Alle disse tre velbyrdige Mænds Sigiller ere bevarede: Las Offesen hører til Slægten Rød fra Søgaard i Nors Søgn i Thy, og Jens Hansen og Anders Thomsen ere, hvad man allerede af den fælles Besiddelse af Steensbæk kunde slutte, af een Slægt, thi deres Sigæter, der just ikke kan siges at have været store Mesterværker i Graveurkunst, vise begge i Vaabnet tre Figurer, der nærmest maa betegnes som Hjelme, og paa den paa Skjoldet staaende Hjelm en lignende Figur. Anders Thomsens Søn Mogens Andersen til Steensbæk førte 1589 endelig det rette Vognsen-Vaaben: Tre Menneskehoveder i Skjoldet og tretten Faar paa Hjelmen.

Hele denne Steensbæk og Mosebjerg Familie vil man forgjæves eftersøge paa de faa Stamtavler, som haves over Slægten Vognsen*), men der er da heller neppe nogen Stamtavle, som i høiere Grad trænger til en ny forbedret Udgave end netop denne Slægts.

Paa Fremstillingen af en saadan skal man imidlertid ikke her indlade sig, især da man ikke formaaer at knytte Steensbæk og Mosebjerg Linien til dens Frænder paa Boller, Hjermislefgaard, Lengsholm, Ellinggaard, Rolse, Steenshede etc., og hvoraf navnlig Bollers Ejere kunne følges langt op i det fjortende Aarhundrede. Det skal derfor kun bemærkes, at Anders Thomsen og Geert Thomsen vistnok vare Søner af den Thomas Nielsen, som 1484 skrev sig til Mosebjerg (Klevenf. Herold), skjøndt Vaabenfigurerne i deenes Sigil nærmest ligne tre Søblade. Thomas Nielsen endelig var maaskee en Sønneson eller Brodersøn af den Thomas Tordsen, hvis Arvinger 1475 ejede Mosebjerg i Forening med hans paa Lolland bosiddende Søsterbørn: Axel, Markvard og Karine Axelsdatter Budde.

Naar man erindrer, at saavel Steensbæk som den nu heelt forsvundne Mosebjerregaard hørte til Landets mindste Herregaarde og neppe gav deres Ejere synderlig blidere Kaar end de omkring boende Bønders, og derhos

*) Paa Grund af sit Vaaben tillægges der den ofte Navnet Mormand, men den maa ikke forveksles med den fornylig i Sverrig uddøde, oprindelig lollandske Slægt af dette Navn.

betsænker, at Geert Thomsen som yngre Broder sikkert ovenkjøbet har maattet overlade Mosebjerget til Anders Thomsen, saa bliver det let at forstaae, at Geert Thomsens to unge Sønner ikke ret længe vilde have evnet at føre sig som »andre Riddermændsmænd og Svende«, om de havde slaaet sig til Ro paa deres Bondegaard i Vesterbrønderslev. De foretrak derfor ogsaa at søge Lykken udenfor Hjemmet, ikke som de fleste Andre syd paa, men ad den for dem langt bekvemmere Vej over Skagerak til Norge, hvor netop da en Broder til deres Frønde paa Steensbæk Jens Hansens Svigersøn, den ovennævnte Las Offesen, nemlig Hans Offesen havde erhvervet sig en ret anseelig Stilling som Lehnsmand paa Bakke Kloster og eiede en Deel Jordegods. Selv viste Thomas og Erik Geertsen maaskee Vei for en anden yngre Mand af deres Slægt den Lars Jørgensen, som senere kom til Norge, hvor han tilgiftede sig Strøm med Tormod Madsens Enke Anne Pedersdatter Maaneskjold.

Endnu staaer kun tilbage at meddele et Par Oplysninger om Erik Geertsens danske Frønder. Jens Hansen paa Steensbæk havde en Søn Anders Jensen, hvis Skjæbne er ubekjendt. Anders Thomsens forannævnte Søn Mogens Andersen til Steensbæk og Hessel havde derimod med sin Frue Karen Mikkelsdatter (Hvas) foruden en Datter Mette, som døde 1616, en Søn Anders Mogensen til Møgelgaard (Dybe Sogn, Vandfuld Herred) og Hessel (Louns Sogn, Gislum Herred), som ægtede Kirsten Godskesdatter Krabbe, Enke efter Laurids Kruse. Forbindelsen med Norge var da endnu ei afbrudt, thi Anders Mogensens Datter Inger blev gift med Jesper Friis til Landvig i Norge. Med hendes Søster Jfr. Karen, der 1672 solgte Møgelgaard til Baron Rüse (D. Atl. V 818), forsvinder det sidste Spor af Slægten, kun kort efter at den længstlevende af de andre Linier var uddød paa Steenshede. (Thiset.)

S. 285, L. 9 f. o. Kristiane Sofie (Ernst), sml. Tillæg her ovenfor til S. 35, Note 1.